

ἔτος διέγνω ὅτι τὸ ὑπὲρ τὸν ναὸν τῆς Δεσποίνης ἀποκαλυφθὲν ἐν ἔτει 1897 κτίριον ἦτο μέγας βωμός, ἐν ᾧ κατὰ Παυσανίαν «οἱ Ἀρκάδες ἔθουον ἱερεῖα πολλά τε καὶ ἄφθονα», ὅμοιος τὸ σχῆμα τῷ περιφῆμῳ βωμῷ τῆς Περγάμου.

Ἀνῆλθε δὲ ὁ κ. Κοντόπουλος καὶ εἰς τὸ Λύκαιον ὄρος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποῦ ἐν κυκλικῷ χώρῳ 25 περίπου μέτρων παρετήρησε πλῆθος μικρῶν τεμαχίων ὄστῶν, ἐξ ὧν ὀρμώμενος φρονεῖ ὅτι ἐκεῖ ἦτο ὁ βωμός περὶ οὗ ὁ Παυσανίας λέγει «. . . ἐπὶ τούτου τοῦ βωμοῦ τῷ Λυκαίῳ Διὶ θύουσιν ἐν ἀπορρήτῳ· πολυπραγμονῆσαι δὲ οὐ μοι τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἡδὺ ἦν, ἐχέτω δὲ ὡς ἔχει καὶ ὡς ἔσχεν ἐξ ἀρχῆς». Πρὸ τοῦ βωμοῦ δὲ τούτου ἀνεφάνησαν δύο λίθοι κατὰ χώραν κείμενοι, οἵτινες εἶνε ἴσως αἱ βάσεις τῶν ἐκεῖ ἰδρυμένων τὸ πάλαι δύο κιόνων, ἐφ' ὧν ἴσταντο ἀετοὶ ἐπίχρσοι. Διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐδαπανήθησαν δρ. 1,764.

Ἐξηκολούθησαν δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ αἱ ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ, περιορισθεῖσαι κυρίως εἰς τὴν ἐντελῆ ἀποκάλυψιν τοῦ ὑπολειπομένου μέρους τοῦ Γυμνασίου καὶ εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ πρὸς νότον τούτου οἰκοδομήματος, ὃ φαίνεται ὅτι εἶνε Βαλανεῖον. Πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Ἀδάτου, ἔνθα ὡσαύτως ἀνεσκάφη χῶρός τις, εὐρέθη σπουδαιότητι ἐπιγραφῆ τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἀναγράφουσα καὶ καθορίζουσα τὰς θυσίας, ἃς ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων ἐτέλει τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀσκληπιείων, ὡς φαίνεται. Ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐθυσιάζοντο δύο βόες, ὁ μὲν τῷ Ἀπόλλωνι, ὁ δὲ τοῖς σὺν τῷ Ἀπόλλωνι λατρευομένοις θεοῖς. Ἐπὶ δὲ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀσκληπιῦ ἐθυσιάζοντο τρεῖς βόες, ὁ μὲν τῷ Ἀπόλλωνι, οἱ δὲ δύο ἕτεροι τοῖς σὺν τῷ Ἀσκληπιῷ λατρευομένοις θεοῖς καὶ θεαῖς. Συγχρόνως δὲ ἐθυσιάζετο ἀλέκτωρ τῷ Ἀσκληπιῷ, ἀλεκτορὶς τῇ Ἀθητῇ καὶ ἕτερα τῇ Ἀρτέμιδι· προσεφέροντο δὲ καὶ τὰ διὰ τὰς θυσίας ἀναγκαῖα, σίτος, κριθαὶ καὶ οἶνος. Οἱ μηροὶ

δὲ τῶν θυσιαζομένων βοῶν κατενέμοντο τοῖς θεοῖς, τοῖς ἱερομνήμοσι, τοῖς ἀοιδοῖς καὶ τοῖς φρουροῖς, οἷς ἐδίδοντο πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἐντόσθια. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ λίθῳ εἶνε κεχαραγμένη καὶ ἄλλη λίαν ἐνδιαφέρουσα ἐπιγραφή ὑστερωτέρα κατὰ τι, ἐν ἧ πρόκειται περὶ ἀποδόσεως χρηματικοῦ ποσοῦ, ὃ οἱ Ἐπιδαύριοι ὄφειλον τοῖς ἐν Ἀρχαδικῇ τινι κώμῃ παρὰ τὴν Μαντίνειαν οἰκοῦσιν Ἐλισφασίοις. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἐδαπανήθησαν δρ. 7,363.

Ὑπολείπεται εἰσέτι νὰ εἰπωμεν βραχέα τινὰ περὶ τῶν ἐν Θέρμῳ ἀνασκαφῶν, περὶ τῶν σπουδαιοτάτων τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀνασκαφῶν τῆς Ἐταιρείας. Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ἐνεργοῦντος τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐφόρου ἀρχαιοτήτων παρὰ τῇ Ἐταιρείᾳ Γεωργίου Σωτηριάδου ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν τὰ ἐξῆς :

Διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ λήξαντος ἔτους ὄχι μόνον ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ἀνασκαπτόμενον ἀπὸ τοῦ 1897 ἱερὸν ἦτο τὸ τοῦ Θερμίου Ἀπόλλωνος, ὡς εἶχεν ἔκτοτε προΐδει ὁ κ. Σωτηριάδης, ἀλλὰ καὶ ἀνεκαλύφθη αὐτὸς οὔτος ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ναὸς ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος, πρωτοφανῆς ἐν Ἑλλάδι, περίεργος καὶ διδακτικώτατος. Οὔτος εἶνε ναὸς δωρικός περίπτερος, ὅστις εἶχε δεκαπέντε κίονας κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς καὶ πέντε κατὰ τὰς μικρὰς. Εἶχε δὲ ὁ σηκὸς κατὰ τὸ μέσον καὶ ἐσωτερικὴν κίωνων στοάν, ὧν αἱ βάσεις πᾶσαι, δέκα τὸν ἀριθμὸν, σώζονται· πρόναον δὲν εἶχε, εἰμὴ μόνον ὀπισθόδομον ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ βᾶσιν κίονος. Ἦτο δὲ ᾠκοδομημένος ὁ ναὸς ἐν μέρει ἐπὶ μεγάλου ἐκ χώματος βωμοῦ ἐν ᾧ τέφρα καὶ πλῆθος κεκαυμένων ὀστῶν. Ὑπὸ τὸ δάπεδον δ' αὐτοῦ ἀπεκαλύφθησαν καὶ παντοῖα τοιχώματα τὰ ὁποῖα ἀνήκον ἴσως εἰς σηκὸν καὶ ὀπισθόδομον παλαιότερου ναοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ περιστάσεως ἐλλειψοειδοῦς, ἧς σώζονται αἱ βάσεις τῶν κίωνων πιθανώτατα ξυλίνων. Καὶ ἄλλα δὲ τοιχώματα ἐν τῷ αὐτῷ στρώματι